

paa Værkstedet. Ogsaa her staar man anderledes end mange andre Steder, hvor man saa at sige flasker Haandværk og Industri op ved Institutter, man har skabt fraoven. Herhjemme finder Uddannelsen Sted paa Værkstederne, og hvor den i et enkelt Fag ikke kan finde Sted tilstrækkelig paa Værkstedet, supplerer man Værksteduddannelsen med en Fagskole. Dette sidste er Tilfældet i enkelte Fag som f. Eks. Skomagerfaget, hvor, som bekendt, Fabrikindustrien har overtaget Tilvirkningen af største Delen af det nye Arbejde, hvilket gør, at Lærlingen væsentlig kommer til at arbejde med Reparationer, og naar han derfor har gennemgaaet denne Uddannelse, som altsaa kun bliver forholdsvis tarvelig, bliver hans Uddannelse fuldstændiggjort i den Fagskole, som Faget har oprettet. Noget ganske lignende gælder Urmagerfaget. Som bekendt beskæftige Urmagerne sig ogsaa kun med Reparation af Ure, men i Urmagerfagskolen lære de alligevel at forfærdige alle Urdele helt op til det færdige Ur. Det er gerne saadanne Aarsager, som bevirke, at man indretter Fagskoler. Derfor er der ingen Fare for, at man i en Hast kan vente, at der kommer en Fagskole f. Eks. for Snedkere, thi det er et Fag, som er fuldstændig i Stand til at fuldføre sin Uddannelse paa Værkstedet. Jeg har ikke med disse Bemærkninger villet sige, at der ikke — hvis man skal spare, og den finansielle Stilling er jo saadan, at man er i høj Grad opfordret dertil — ogsaa muligvis paa de Omraader, hvor der ydes Statsstøtte til Haandværk og Industri, skulde findes noget, som kunde spares. Jeg skal dog ikke give Anvisning paa noget, men hvis man skal finde saadant noget, ville Skolerne være det sidste Sted, hvor man skal spare, det ligger i Sagens Natur.

Jeg vil dernæst gøre et Par Bemærkninger om Usserød Klædefabrik og Forholdet til den private Industri. Jeg kan være meget kort, thi det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Halsted) har omtalt det samme Emne i Gaar Aftes, opfordret ligesom jeg af de danske Væverier, og jeg vil kun supplere, hvad det ærede Medlem sagde. Usserød Klædefabrik have vi haft som Statsfabrik som en Arv fra tidligere Tider. I og for sig er jeg ikke begejstret for Statsfabrikker, men da vi nu en Gang have den, skal den holdes i Gang. Paa et eller andet Tidspunkt, jeg tror, det var lidt før 1896, blev det

krævet af Militæretaten, som Fabrikken særlig arbejder for, at den skulde udvides, saa blev den udvidet, men nogle Aar efter var der ikke længer Arbejde til den udvidede Fabrik. Saa lykkedes det den daværende Krigsminister at udvirke hos den daværende Trafikminister, at Fabrikken tillige fik Leverancen af Klæde til Jernbaneetaten. For Øjeblikket befinder hele den private Industri sig i overordentlig trykkede Forhold, og nu have Klædefabrikkerne beregnet, at Usserød Statsfabrik efter al Sandsynlighed vil blive meget stærkt optagen af Arbejde paa Grund af det langt større Antal Rekrutter, der skal udskrives, og de tage som Følge deraf Anledning til at fremsætte Ønsket om at faa denne Leverance i Jernbaneetaten tilbage, som tidligere er kommen bort fra den private Bedrift. Hvis man ikke gør det, nærer man Frygt for, at man igen udvider Fabrikken paa Grund af den forøgede Rekrutudskrivning, saa at man om et Par Aar atter vil komme i det Tilfælde, at denne Virksomhed delvis maasandses, hvorved man fra Statens Side kunde blive fristet til atter at fratage den private Industri nogle af Leverancerne, f. Eks. til Postvæsenet. Den private Industri er, som sagt, for Tiden overordentlig stærkt trykket. Grunden hertil er den, at i Øjeblikket er Købeevnen her i Landet meget ringe, og særlig fra jyske Fabrikker har man gjort mig opmærksom paa købes der mindre, og der købes af de billigste og sletteste Kvaliteter. Derfor har man bedt mig, ligesom det ærede Medlem fra Odense Amts 2den Valgkreds, om at lægge den højtærede Forsvarsminister paa Sinde muligt at benytte Lejligheden til at overlade den private Industri her i Landet den Leverance, som den før har haft. Maa jeg tilføje, at der er ikke mindste Tvivl om, at Staten oven i Købet kunde gøre det med Fordel, fordi den private Industri vilde være i Stand til at levere samme Vare for lavere Pris end den, for hvilken der tilvirkes af Staten. Paa Finansloven se vi, at Usserød Klædefabrik har et ikke ubetydeligt Overskud. Jeg tror, det er opført med 79,000 Kr. De private Fabrikker sige dertil en Ting, som vistnok er rigtig, at de kunde ogsaa lave et smukt Overskud, dersom de selv vare baade Kunde og Fabrikant. Det er Staten nemlig i dette Tilfælde. Staten fabrikkerer for Staten. Der bliver derfor ikke saa let Meningsforskel om Prisen, og naar man paa den Maade fredelig ordner sig med Hensyn til Prisen, bliver